

која многу допринесе за јакнењето и омасовувањето на напредното македонско студентско движење. За повторното затворање на Страшо во декември 1940 год., зборуваат изложените факсимили од белешките пишувани во затворот. Во условите на окупацијата, Страшо е еден од организаторите и раководителите на Народноослободителната борба на Македонија, па како член на Покраинскиот штаб и Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија неуморно работи во организирањето и омасовувањето на партизанските одреди. Овој најзначаен период во неговиот живот се илустрира со голем број фотографии и факсимили од писма, повици, летоци и други материјали. За затворањето на Страшо од бугарската полиција во Велес, каде се наоѓаше на партиска работа, за неговото безпримерно држење во затворот и за мачното убиство

во обласното полициско управување во Скопје во првите денози на јануари 1943, зборуваат изложените факсимили од оригиналните полициски документи. Илустрираниот материјал зборува за протестите на партиските организации и прогресивните сили против бугарската власт. Како одговор на нивната злосторничка политика во Македонија, е омасовувањето на Народноослободителното движење и формирањето на нови одреди, батальони и бригади, во кои единици повторно се огласи името на Страшо Пинџур.

Музејот со својата поставка и материјали, кои го илустрираат безпримерното херојство на Страшо во револуционерната борба, ќе овозможи трајно сеќавање кон револуционерот кој за слободата на својот народ го положи животот.

Г. К.

ЈУБИЛЕЈНАТА ПРОСЛАВА НА 500-ГОДИШНИНАТА ОД СМРТТА НА ГЕРГ КАСТРИОТ — СКЕНДЕРБЕГ

На 17 јануари 1968 година се навршија петстотини години од смртта на прочуениот водач на албанскиот народ против турската власт — Г. Кастриот-Скендербег. Од 1443 година тој се одметна од турската војска и се стави на чело на албанското народно движење, кое успешно го водеше полни 25 години. За тие 25 години тој со својата народна војска однесе преку дваесет победи над прочуената турска војска, која дотогаш не знаеше за порази. Неговите победи над турската војска беа значајни не само за албанското население, туку и за останатите балкански па и европски народи.

По повод 500-годишнината на неговата смрт, албанскиот народ, со оваа јубиларна прослава, уште еднаш му изразува свое сеќавање и почит на овој борец во борбата за слобода и независност од турските освојувачи. Оваа јубиларна година ќе биде одбележена со низа свечености, научни собири, академии, предавања пригодни претстави и др.

По иницијатива на сојузната конференција на ССРН на Југославија, формиран е Координационен одбор за прослава на овој јубилеј. Истовремено се формирани републички одбори и ко-

мисии при Републичките конференции на ССРН во Македонија, Црна Гора и Покраинскиот одбор, и комисија во Приштина. Овие одбори и комисии досега одржаа по неколку состаноци и донесоа и усвоија програми за оваа прослава.

Координациониот одбор одлучил да се одржи научен симпозиум во Приштина во месец мај оваа година, посветен на личноста на Скендербег, на кој ќе учествуваат научни работници од нашата и другите земји, што ќе придонесе за поголемо расветлување на историското минато на албанскиот народ и на соседните народи.

Прославата ќе се одбележи и со објавување дела за Скендербег напишани на разни европски јазици. Печатот, радиото и телевизијата веќе преку свои емисии го одбележуваат овој јубилеј.

Републичката комисија во Скопје, на својата седница одржана на 10. I. 1968 година, одлучи овој јубилеј да се одбележи и во нашата Република и застана на становиште дека на овој јубилеј треба да се даде поголема светлина врз сите оние нишки што низ историјата ги поврзувале албанскиот и македонскиот народ.

Во НР Албанија, веќе се одржуваат низа свечености. Во Тирана по овој повод се одржа Втората конференција на албанолезите од многу европски и други земји, која траеше од 12—17. I. 1968 година. На оваа конференција беа

прочитани низа научни трудови во врска со времето и општествено-економските услови под кои се појави и се бореше Скендербег.

Ш. Р.

КЛУБ НА МЛАДИ ИСТОРИЧАРИ

Минатата година беше обновена активност на Клубот на младите историчари при Филозофски факултет на Скопскиот универзитет. Новоизбраната Управа успешно ја координираше дејноста на Клубот, којашто, пред сè, се сведуваше на организирање предавања.

Првото предавање на тема „Појавата на фашизмот и Лајпцишкиот процес“ беше одржано на 26. XII. 1967 год. Второто предавање „Климент Охридски (со посебен осврт на неговата дејност во Македонија)“ го одржа на

9. I. 1967 год. доц. д-р Бранко Панов. На 13. III. 1967 год. беше даден краток осврт на книгата на Драган Ташковски, „Раѓањето на македонската нација“.

Последното предавање на тема „Работата на македонските студенти во Петроград и Женева“ го одржа проф. Љубен Лапе на 23. V. 1967 год. Сите предавања беа пропратени со жива дискусија од страна на студентите.

Д. Д.

ИЗЛОЖБА „ПРЕРОДБАТА ВО МАКЕДОНИЈА“

Од катастрофалниот земјотрес во Скопје 1963 година, Историскиот музеј остана за повеќе години без своја зграда, со што се оневозможи неговата основна функција, а имено преку своите постојани поставки да го презентира музејскиот материјал од нашата историја. Напорите што овој музеј ги чини за изградување на нова зграда се големи, па во скоро време секако ќе се постигнат очекуваните резултати. Поради сето тоа, овој музеј дел од својата активност ја има насочено кон подготвување на тематски изложби. Вакви изложби се подготвувале, и се подготвуваат, секоја година но тие биле врзани со прослави и jubилејни датуми. Насомнено е дека со такви изложби и понатаму ќе се продолжи.

За разлика од овие изложби, минатата година за прв пат се пристапи кон реализирање на тематски изложби, наменети за училиштата како нагледни помагала во изведувањето на наставата за одредена тема. На тој начин музејот од една страна ја обавува својата основна дејност, а од друга страна придонесува за полесно совладување на материјалот што учениците ја изучуваат во одделни методски единици. Првата

изложба од таков карактер е на тема „Преродбата во Македонија“ На подвижни панони, преку фотографии и фотокопии од поглавните македонски преродбеници, даден е еден приказ на преродбата. За секоја подтема има краток уведен текст, а под секоја фотографија или фотокопија кратко објаснување.

Изложбата во својот почеток на едно пано има уведен текст, а потоа на друго пано со неколку фотографии и пропратни текстови во кои се прикажани првите училишта (келијни) и нивните учебници, а потоа се редат ликовите на најважните преродбеници со насловните страници од делата. Како први се Јоаким Крчовски и Кирил Пејчиновиќ. Покрај портретите, кои се предадени во идеализирани цртежи, стојат насловните страници од „Огледало“, „Различни поучителни наставленија“ и други насловни страници и извадоци од белешки на Пејчиновиќ со неговите афтографи. Портретите, исто така во идеализирани цртежи, на Теодоси Синатски и Даскал Камче го одбележуваат постоењето на првата македонска печатница и делата печатени во неа, како еден крупен настан од овој период. Од струшките браќа Димитар и Константин Миладинов се